

POLITIKK

Bjørn S. Kristiansen | Jonas Henno
Maria Dyrhol Sandvik | Aleksander Åsnes
politikk@klassekampen.no

Sandklær

■ Feministhelter dukker opp på de underligste steder. På en strand, for eksempel. En av dem er sandhåndballspiller Katinka Haltvik (ja, dattera til håndballegende Trine Haltvik, om du lurer). Hun og lagvenninnene gjorde opprør mot draktreglene da de spilte sin siste EM-kamp på søndag. De dristet seg nemlig til å spille bronsefinalen iført tights, i stedet for de små bikiniutrustningsreglene pålegger dem. For det risikerer de nå bøter.

■ Pålegget om å måtte spille i små bikiniutrustninger er noe sandhåndball har felles med sandvolleyball. I håndboka til det internasjonale volleyballforbundet FIVB fyller reglene for utøvernes påkledding fire tetskrevne sider. Om bikiniutrustningene står det blant annet at de må ha «a close fit and be cut on an upward angle toward the top of the leg. The bottoms must be made of elastic material». De mannlige utøverne har som krav at utøvernes navn skal være trykket på shortsene. Det samme anbefales også for kvinnene, men FIVB presiserer at «due to limited space available, it is not compulsory.» Storsinnet av dem.

■ Kravene til uniform er både sexistiske, upraktiske og økonomisk tullete for spillerne, siden de har mindre plass til sponsorlogoer. Av nysgjerrighet klikket jeg meg derfor inn for å sjekke hvem som bestemmer dette. I toppledelsen for FIVB sitter det ni menn og fire kvinner. Presidenten er selvsagt mann. I det internasjonale håndballforbundet er toppledelsen 16 menn og 2 damer. Her også er presidenten mann. Mulig i noe av hunden ligger begravet her. Nå skal kampen tas videre gjennom de europeiske forbundene. Til den vinnes, kan et mulig kompromiss være at de mannlige ledelsene i forbundene må følge de til enhver tid gjeldende uniformsreglene for kvinnelige utøvere.

Pål Helleenes

Investeringer i industri på fastlandet er lavere

Bekymret for

VIL GI: Aps Nils Kristen Sandtrøen varslers storsatsing på industri dersom de vinner valget.

INDUSTRI

Av Håvard Yttredal

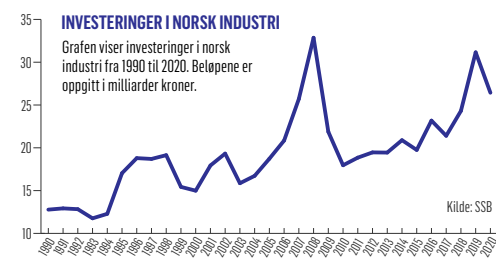
2008 er det foreløpige toppåret for investeringer i norsk industri. Etter finanskrisa falt investeringene, og de har ennå ikke hentet seg inn igjen.

– Dette er ett av flere signaler som dokumenterer at den såkalte omstillingen har uteblitt i Norge, sier Nils Kristen Sandtrøen, stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet.

Han varsler en stortilt industrisatsing dersom det blir rødgrønn valgseier. Ekspertinntektene utenom olje og gass skal opp med 50 prosent innen 2030.

Situasjonen er ikke så annerledes ute i verden, slik stjerneøkonomen Mariana Mazzucato påpeker i sin bok «En ny økonomi». Her skriver hun at næringsinvesteringene i avanserte økonomier så vidt er tilbake til 2008-nivået. Men industrien i Norge har ikke kommet dit engang.

– Høyre-regjeringen har ikke noen industristrategi. Det er mange stortingsmeldinger og fin retorikk, men når det kommer til handling,

FAKTA

Investeringer i norsk industri:

- I årene som ledet fram til 2008 var det en kraftig vekst i investeringene i industri, men under finanskrisa fikk investeringsviljen seg en real knekk.
- Mens investeringene i toppåret 2008 summerte seg til 32,9 milliarder, var dette redusert med 45 prosent i 2010.
- Siden har investeringene økt, men mer enn et tiår etter finanskrisa har de likevel ikke hentet seg inn til 2008-nivået.

så er den helt fraværende, sier Sandtrøen.

Vil videreføre selv

Staten må sørge for at det blir lukrativt å investere i norsk industri, mener Sandtrøen.

– For en del år tilbake var vi en nettoimportør av tømmer. Nå har vi i stor grad blitt en råstoffleverandør til svensk industri, sier han.

Det er en situasjon som er uholdbar, mener han: Vi må bygge industri som kan videreføre naturressursene våre, og særlig de fornybare, som skog, vannkraft og fisk.

– Det er det som er forskjellen på råvareavhengige u-land og industrielle land.

– Kortsiktig logikk

– Er det fornuftig å bruke skattepenger på å lokke fram investeringer markedet mener ikke er lønnsomme nok?

– Det som er poenget, er at det vil være lønnsomt på sikt. Det er også poenget til Mazzucato, sier Sandtrøen.

Institusjonsflytting

Christian Anton Smedshaug, daglig leder i analysefirmaet Agri Analyse, mener industri-

Han mener næringslivet har satt seg fast i «en veldig kortsiktig logikk».

– Det er mange prosjekter som er lønnsomme, både bedrifts- og samfunnsøkonomisk, men som har en lengre horisont enn finansbransjen er interesserte i. De ser at de på kort sikt tjener mer penger på blant annet eiendom.

Dessuten er de store multinasjonale selskapene for opptatte av kortsiktige aksjekursjer, mener Sandtrøen.

– De tar opp gjeld for å kjøpe tilbake aksjer i sitt eget selskap. Slik holder de aksjekursen oppe, og slik sørger ledelsen for feite bonuser til seg selv, som ofte er koplet til nettopp aksjekursen, sier han.

Det går på bekostning av langsiktig industribygging, slik Sandtrøen ser det:

– Når markedet svikter på denne måten, så må vi, som sosialdemokratisk parti, gå inn og korrigere kursen med en industristrategi som virker. Slik som det er nå kan det ikke fortsette om vi skal ha en omfordelende velferdsstat.

– En utopi som ikke finnes

– Vil det ikke skape et lite effektivt næringsliv om dere skal drive og plukke vinnere?

– Det er et feilslått argument. Alle land i dag har en politikk som på ett eller annet vis gjør bevisste næringspolitiske valg. Det støtter høyresida i Norge opp om også, i næringene de liker det, sier han.

Sandtrøen viser blant annet til at momspolitikken er god for finansbransjen.

– Den næringsnøytrale politikken er en utopi som ikke finnes noe sted i verden, sier Sandtrøen.

Også i land som Singapore og USA har bevisste statlige valg vært avgjørende for mange industriinvesteringer, hevder han.

– Hvis man går det etter i sømmene, ser man at markedsideologi bare brukes av høyresida som en unnskyldning for å ikke prioritere industri.

Institusjonsflytting

Christian Anton Smedshaug, daglig leder i analysefirmaet Agri Analyse, mener industri-

byggingen har blitt nedprioritert.

– Vi har i stedet store investeringer i energi, type landvind, tog, bytrikker, vei, anlegg, flytting av bygg og institusjoner. Vi er en rik stat hvor flertallet ikke har valgt å prioritere industri, sier han.

Smedshaug mener det er overinvestering i infrastruktur, og han er kritisk til at store summer brukes på å flytte flyplasser, så vel som NRK og Nasjonalmuseet. Handels- og budsjettunderskudd dekkes inn av olje.

– Industribygging blir ikke

Skeivfordelt smitte

VEKTIG: Rundt 45 prosent av dem som har testet positivt på korona, var født i utlandet eller hadde utenlandsfødte foreldre, ifølge tall Aftenposten har fått fra Folkehelseinstituttet (FHI). Trangboddhet, yrker, utdanning og husholdningsinntekt kan samlet være faktorer. FHI trekker også fram språkbarrierer, reiser til utlandet og lavere tillit til myndigheter som mulige årsaker. **ONTB**

Tirsdag 20. juli 2021

DAGEN I DAG

DRONNING: På den tiende dagen til verdenscupen i sjakk for menn og kvinner (hver sin, selvsagt) feirer sjakkmiljøet den internasjonale dagen for det gamle spillet. Ingen veit når det oppsto først, men 20. juli 1924 blei i hvert fall Verdenssjakkforbundet Fide opprettet. Kinesiske **Wenjun Ju** er regjerende verdensmester på kvinnesida, så får vi se om det holder til finalen 4. august. Ellers har Colombia nasjonaldag, og Margareta, Margit, Margrete og Marit har navnedag. **KH**

enn i 2008, da finanskrisa traff økonomien:

norsk industri

SAMFUNNSBYGGING: Nils Kristen Sandtrøen (Ap) mener markedet feiler, og at staten må ta større ansvar for langsiktig industri- og samfunnsbygging.

FOTO: CHRISTOPHER OLSSØN

sett på som presserende av store, sterke krefter. Da blir det mye mer lett vint å basere seg på en olje man later som om man skal omstille seg fra, enn å begynne den tunge jobben med en reell omstilling, sier Smedshaug.

- Mer og mer oljevhengig

Dersom ingenting skjer, fortsetter en utvikling Smedshaug mener startet under Stoltenberg-regjeringen og

som har blitt tiltatt under dagens regjering.

- Vi blir mer og mer oljevhengig, samtidig som vi later som om vi blir mer og mer omstilt, sier han.

Han viser til at handelsunderskuddet for Fastlands-Norge har vokst fra 160 milliarder i 2014 til over 300 milliarder kroner i dag.

- I tillegg har andelen av statsbudsjettet som oljefondet står for økt fra 11-12 pro-

sent til 17-18 prosent sier Smedshaug.

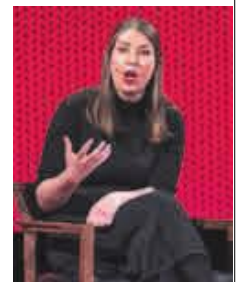
Han mener at 2008-nivået på om lag 33 milliarder kroner ikke er høyt nok. Vi må tilbake til den såkalte trendlinja, der vi ville vært om investeringsene etter 2008 hadde økt med samme takt som før.

- Vi må opp på kanskje 40 milliarder i 2025, sier han.

Før å lykkes, trengs tydelige signaler fra politisk hold, mener Smedshaug.

- Da Norske Skog skulle finne ut hvor de ville legge en fabrikk for returemballasje, fikk de umiddelbart en telefon fra den franske regjeringen. Da de til slutt vedtok å legge investeringen til Frankrike, ble de invitert til presidentpalasset og fikk møte finansminister, industriminister og så vidt presidenten. Det er snakk om å ta det på alvor og synliggjøre satsingen.

havardy@klassekampen.no

NÅR FRAMLEIS UT: AUF-leiar Astrid Hoem.

Tyst om ungdomspartia

MEDIA

Medieomtalen av ungdomspartia dei første seks månedene i år er den lågaste sidan 2011. AUF blir framleis klart mest omtalt.

Toppåret var i 2012, medan omtalen òg var på eit høgt nivå i stortingsvalåret 2013, viser tal frå medieovervakingstenesta Retriever som framtida.no har henta inn.

Etter dette gjekk omtalen ned, og i 2017, som også var stortingsvalår, var omtalen 30 prosent lågare enn i 2013.

Omtalen hadde ein auke i metoo-året 2018, men har igjen felle, særleg i korona-åra 2020 og 2021.

Det var særleg omtalen av AUF som gjekk opp etter terrorangrepa 22. juli 2011, og omtalen av Aps ungdomsparti var i 2012 meir enn tre gonger så stor som dei andre partia til saman. Trenden er likevel den same òg for dei andre partia, og AUF er framleis det klart mest omtalte ungdomspartiet.

AUF-leiar Astrid Hoem seier til Framtida.no at ho meiner det er viktig at mediebiletet representerer befolkninga, men trur partia når unge på andre plattformar.

- Vi unge er nok meir til stades på Instagram og TikTok enn i avisene, seier ho.

Både FpU-leiar Andreas Brännström og Unge Høgre-leiar Ola Svenneby peikar på koronapandemien som avgjerande for den låge omtalen. **ONPK**